

॥ १० ॥ लक्ष्म्या उपेतं पश्येतां चे जीवितं युक्तमिति संबंधः ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ कल्यं प्रातः ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ घोषा गोव्रजाः ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ अयमुपायो घोषयात्रैव ॥ २२ ॥ किं नु स्यादधिकं तस्माद्यदहं द्रुपदात्मजां ॥ द्रौपदीं किं ण्येयं काषायवसनां वने ॥ १० ॥ यदि मांधर्मराजश्च भीमसेनश्च पांडवः ॥ युक्तं परमया लक्ष्म्या पश्येतां जीवितं भवेत् ॥ ११ ॥ उपायं न तु पश्यामि येन गच्छेम तद्वनं ॥ यथा चाभ्यनुजानीयाद् द्रुपदं तं मां महीपतिः ॥ १२ ॥ ससौ बलेन सहितस्तथा दुःशासनेन च ॥ उपायं पश्य निपुणं येन गच्छेम तद्वनं ॥ १३ ॥ अहमप्यद्य निश्चित्य गमनायेतराय च ॥ कल्यमेव गमिष्यामि समीपं पार्थिवस्य ह ॥ १४ ॥ मयितत्रोपविष्टे तु भीष्मे च कुरुसत्तमे ॥ उपायो यो भवेद्दृष्टं ब्रूयाः सहसौ बलः ॥ १५ ॥ वचो भीष्मस्य राज्ञश्च निश्चिन्त्य गमनं प्रति ॥ व्यवसायं करिष्ये ह मनुनीयपितामहं ॥ १६ ॥ तथेत्युक्त्वा तु ते सर्वे जग्मु रावसथान् प्रति ॥ व्युषितायां रजन्यां तु कर्णो राजानमभ्ययात् ॥ १७ ॥ ततो दुर्योधनं कर्णः प्रहसन्निदमब्रवीत् ॥ उपायः परिदृष्टो यं तं निबोध जनेश्वर ॥ १८ ॥ घोषा द्वैतवने सर्वे त्वत्पतीक्षानराधिप ॥ घोषयात्रापदेशेन गमिष्यामो न संशयः ॥ १९ ॥ उचितं हि सदा गंतुं घोषयात्रां विशांपते ॥ एवं च त्वां पि वाराजन् समनुज्ञातुमर्हति ॥ २० ॥ तथा कथयमानौ तु घोषयात्राविनिश्चयं ॥ गांधारराजः शकुनिः प्रत्युवाच ह सन्निव ॥ २१ ॥ उपायो यं मया दृष्टो गमनाय निरामयः ॥ अनुज्ञास्यति नो राजा बोधयिष्यति चाप्युत ॥ २२ ॥ घोषा द्वैतवने सर्वे त्वत्पतीक्षानराधिप ॥ घोषयात्रापदेशेन गमिष्यामो न संशयः ॥ २३ ॥ ततः प्रहसिताः सर्वे ते न्योन्यस्य तलान्ददुः ॥ तदेव च विनिश्चित्य ददृशुः कुरुसत्तमं ॥ २४ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि घोषयात्रां घोषयात्रामंत्रणे अष्टत्रिंशदधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २३८ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ वैशंपायन उवाच धृतराष्ट्रं ततः सर्वे ददृशुर्जनमेजय ॥ पृष्ट्वा सुखमथो राज्ञः पृष्ठाराज्ञा च भारत ॥ १ ॥ ततस्तैर्विहितः पूर्वसमंगो नाम बल्लवः ॥ समीपस्थास्तदा गावो धृतराष्ट्रे न्यवेदयत् ॥ २ ॥ अनंतरं च राधेयः शकुनिश्च विशांपते ॥ आहतुः पार्थिवं श्रेष्ठं धृतराष्ट्रं जनाधिपं ॥ ३ ॥ रमणीयेषु देशेषु घोषाः संप्रतिकौरव ॥ स्मारणे समयः प्राप्तो वत्सानामपि चांकनं ॥ ४ ॥ मृगया चोचिताराजन्नास्मिन्काले सुतस्य ते ॥ दुर्योधनस्य गमनं समनुज्ञातुमर्हसि ॥ ५ ॥

॥ २३ ॥ तलान् हस्ततलानि ॥ २४ ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे अष्टत्रिंशदधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २३८ ॥ हेतौ कर्मणि गवांसंख्या पूर्वकं वयोवर्णजातिनाम्नां लेखने स्मरणसमय इति गौडाः पठन्ति ॥ ४ ॥ ५ ॥

॥ ७३ ॥

धृतराष्ट्रमिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ स्मारणे स्मरण